

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Kehittämishanke

Vartijan peruskoulutus yhteishankintana

Viitala, Mari

Työn ohjaaja
Tampere 2010

Kaarina Ranne

Viitala, Mari

Vartijan peruskoulutus yhteishankintana

15 sivua + 6 liitesivua

Opettajankoulutuksen kehittämishanke

Tampereen ammatillinen opettajakorkeakoulu

Ryhmän opettaja yliopettaja, kasvatustieteiden tohtori Kaarina Ranne

Huhtikuu 2010

Asiasanat vartijan peruskoulutus, työelämälähtöisyys, käytännön harjoitukset

TIIVISTELMÄ

Länsirannikon koulutus Oy WinNova toteuttaa yhdessä Satakunnan alueen kolmen suuren vartioimisliikkeen G4S Oy:n, ISS Palvelut Oy:n ja Securitas Oy:n sekä alueen ELY-keskuksen kanssa vartijan peruskoulutuksen yhteishankintana.

Koulutuksen aikana opiskelijat suorittavat vartijan ammattitutkinnon viranomaisosion, jonka jälkeen he voivat hakea poliisilta vartijaksi hyväksymistä. Opetussuunnitelma sisältää myös järjestyksenvalvojan peruskurssin. Voimankäyttövälineistä suoritetaan kaasusumutinkoulutus. Muita kottikoulutuksia ovat EA1, tulityökortti ja työturvallisuuskortti. Lisäksi koulutus sisältää vartiointitaktiikkakoulutusta eri painopisteistä ja käytännön työelämään perehdytään työssäoppimisjaksolla.

Tavoitteena on, että koulutuksen jälkeen opiskelijat työllistyvät niihin yrityksiin, jotka ovat heidät haastatelleet ja valinneet koulutukseen. Opiskelijat antavat myös kirjallisen palautteen opintokokonaisuuskohtaisesti ja työvoimaviranomaisen toimesta OPAL-palautteen sekä koulutuksen puolivälissä että sen päättyessä.

Sisältö

1.	VARTIJAN REKRYKOULUTUS	3
2.	PEDAGOGINEN VIITEKEHYS	4
3.	OPISKELUSUUNNITELMA.....	4
3.1.	Vartijan työn perusteet	5
3.1.1.	Turvallisuuslainsäädäntö	5
3.1.2.	Vartiointi	6
3.1.3.	Vartijan toiminta.....	7
3.1.4.	Poliisitoiminta ja siihen liittyvät vartijan tehtävät.....	8
3.1.5.	Ennaltaehkäisy ja vartijan toiminta vahinkotilanteessa	8
3.1.6.	Työturvallisuus ja työsuhte	8
3.1.7.	Hätäensiapu.....	9
3.1.8.	Hätävarjelu ja voimankäyttö	9
3.2.	Vartijan peruskurssi	9
3.2.1.	Turvallisuusalaa sekä vartijan toimivaltuuksia ja velvollisuuksia koskeva lainsäädäntö.....	10
3.2.2.	Laki järjestyksenvalvojista sekä kokoontumislaki.....	10
3.2.3.	Vartijan toiminta ja tilannehallinta.....	10
3.2.4.	Turvallisuustekniikka	11
3.2.5.	Palo- ja pelastustoiminta	11
3.2.6.	Voimankäyttövälineet ja niiden käyttö	11
3.2.7.	Ensiapu	12
4.	JÄRJESTYKSENVALVONTA	12
5.	KORTTIKOULUTUKSET	12
6.	KAASUSUMUTINKOULUTUS	13
7.	KÄYTÄNNÖN TAKTIIKKAHARJOITUKSET	13
8.	TYÖSSÄOPPIMINEN	14
9.	PÄÄTELMÄ	15

10.	LÄHDELUETTELO	16
11.	LIITTEET	17

1. VARTIJAN REKRYKOULUTUS

Länsi-Suomen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus Innova, jossa toimin viidettä vuotta päätoimisena turvallisuuskouluttajana, järjesti viime vuoden keväällä yhdessä kolmen suuren Satakunnankin alueella toimivan vartioimisliikkeen ja Satakunnan TE-keskuksen kanssa vartijan rekrykoulutuksen pilottihankintana. Saadut kokemukset olivat rohkaisevia, joten kuluvan vuoden keväälle suunniteltiin toteutettavaksi vastaavanlainen koulutus huomioiden pilottihankkeessa esiin tulleet kehittämissiekat.

Vuoden alusta oppilaitoksemme yhdistyi kolmen muun ison oppilaitoksen kanssa ja yhteiseksi nimeksi tuli Länsirannikon koulutus Oy WinNova. Yhdessä Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä kolmen vartioimisliikkeen, G4S Oy:n, ISS Palvelut Oy:n ja Securitas Oy:n kanssa allekirjoitettiin puitesopimus koulutuksen hankinnasta. Tämän yhteishankintakoulutuksen toteuttaminen ja kehittäminen tuli vastuualueelleni ja siitä sain ajankohtaisen aiheen kehittämishankkeeseen opettajakoulutuksessa.

Hakemuksia määräaikaan mennessä tuli yli 90 kappaletta. Esivalinnat pidettiin helmikuun alussa yhdessä osapuolten kanssa. Jokainen vartioimisliike valitsi hakijoiden joukosta omat haastateltavansa. Yhteensä haastatteluihin kutsuttiin 33 hakijaa.

Koulutukseen valitut täyttivät taustaselvityspyyntölomakkeen (liite 1), joka toimitettiin hakijan kotikunnan poliisilaitokselle. Koulutuspaikka vahvistettiin, mikäli hakija sai poliisilta hyväksyvän päätöksen turvallisuusalan koulutukseen.

Tavoitteena on opiskelijan näkökulmasta saavuttaa vartijan ammatissa tarvittavat perusteet. Opetussuunnitelmassa olevan teorian lisäksi koulutuksessa käytetään learning by doing eli tekemällä oppimista. Tätä menetelmää sovelletaan käytännön taktiikkaharjoituksissa. Lisäksi koulutukseen kuuluu työssäoppimisjakso, joka toteutetaan yhdessä vartioimisliikkeiden kanssa. Yritysten näkökulmasta tavoitteena on saada kentälle työntekijä, joka hallitsee työssä tarvittavat perustaidot ja on käytettävissä erilaisissa toimeksiantokohteissa.

Oppilaitos ja yhteistyökumppanit saavat myös arvokasta tietoa koulutuksen kehittämiseen opiskelijoilta kerättävistä palautteista. Ne otetaan jokaisen opintokokonaisuuden jälkeen aihealueittain. Lisäksi työvoimaviranomainen otattaa OPAL-palautteen koulutuksen puolivälissä sekä lopussa.

Vartiointitaktikkaan liittyvissä raportin osissa asiat on käyty läpi pääpiirteittäin, koska käytännön harjoitusten tarkka toteuttamiskuvio kuuluu salassa pidettävään aineistoon.

2. PEDAGOGINEN VIITEKEHYS

Vartijan peruskoulutuksen toteutustapaa sääntelee laki yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä sisäasiainministeriön asetus vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta. Sisäasiainministeriön asetus 4 §:ssä todetaan, että koulutus pitää toteuttaa pääsääntöisesti luentomuotoisesti. Kyseinen määräys rajoittaa osittain käytettävissä olevien käyttöteorioiden valitsemista. (SM asetus vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta 6.9.2002/780 4 §).

Peruskoulutukseen kuuluu kuitenkin myös käytännön harjoittelua. Kyseiset opetustapahtumat sekä vartiointitaktiikkaa koskevat harjoituspäivät ovat mahdollisia toteuttaa hyödyntäen eri pedagogisia teorioita.

Tässä koulutuksessa pääpaino käytännön harjoituksissa on learning by doing – menetelmällä eli tekemällä oppimisessa. Alkujaan 1930-luvulta peräisin oleva, Deweyn kokemuksellisen oppimisenäkemyksen ydinajatuksena on oppimisen eteneminen hyödyntäen konkreettista kokemusta ja toimintaa reflektoiden kohti parempia toimintamalleja. Tätä ajatussuuntaa edusti myös esimerkiksi David Kolb. Kirjassa ”Tuhat tapaa opettaa” tekijä Vuorinen kirjoittaa, miten varsinkin ammatillisessa koulutuksessa tekemällä oppiminen on jaettu tieto- ja teoriaoppeihin. Kuitenkin se oikein suunniteltuna auttaa opiskelijaa soveltamaan teorian käytäntöön. Refleктоimalla aiemmin opitun eteen tuleviin tilanteisiin opiskelijalla on erittäin hyvä mahdollisuus syventää oppimaansa. (Vuorinen 2001).

3. OPISKELUSUUNNITELMA

Koulutus aloitettiin viranomaisosiolla, johon kuuluvat vartijan työn perusteet ja vartijan peruskurssi. Nämä kaksi ensimmäistä moduulia ovat osia vartijan ammattitutkintoon valmistavasta koulutuksesta. Molemmat moduulit hyväksytysti suorittanut voi hakea poliisilta vartijaksi hyväksymistä. Siihen liittyviä asioita ovat rehellisyyden ja luotettavuuden lisäksi 18 – 64 vuoden ikä. Hakijan pitää olla myös henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan vartijan työhön sopiva.

Vartijakortin lisäksi suoritettiin järjestyksenvalvojan peruskoulutus, jonka jälkeen voi hakea järjestyksenvalvojaksi hyväksyntää poliisilta. Järjestyksenvalvojaksi hyväksymisen kriteerit ovat samansuuntaiset vartijan kanssa. Yläikärajaa ei laissa kuitenkaan ole. Tämä koulutus on mukana yhteishankinnassa, koska vartioimisliikkeet voivat ottaa vastaan toimeksiantoja, joissa suoritetaan järjestyksenvalvontatehtäviä.

Voimankäyttövälineistä erityiskoulutus tulee kaasusumuttimeen. Tämän välinekoulutuksen jälkeen vartija voi työtehtävissään tarvittaessa kantaa mukanaan kaasusumutinta, mikäli muut vaatimukset täyttyvät. Lisäksi kaasusumutin vaatii vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan päätöksen kyseisen voimankäyttövälineen kantamisesta työtehtävissä sekä poliisilta hankintaluvan. Yleisimmin työtehtävillä käytettävät kaasusumuttimet ovat capsicum-paprikasta uutetut OC-sumuttimet.

Opiskelusuunnitelma sisältää myös ensiapu 1, tulityö- ja työturvallisuuskorttikoulutukset. Jokaiselle opiskelijalle laadittiin koulutuksen alkuvaiheessa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa kartoitettiin mahdollisesti aiemmin suoritettuja korttikoulutuksia ja ne hyväksiluettiin opiskelijalle.

Vartiointitaktiikkaan liittyvät harjoitukset toteutetaan learning by doing – menetelmää käyttämällä. Tavoitteena case-harjoituksissa on luoda opiskelijalle mahdollisimman todenmukainen tilanne, jonka aihealueet ovat vartijan työstä kenttätehtävissä.

Opiskelijat ovat osan koulutusajasta vartioimisliikkeissä työssäoppimisjaksolla. Jakson tavoitteena on perehdyttää alalle tuleva vartijan työtehtäviin käytännössä. Samalla vartioimisliikkeet saavat arvokasta tietoa mahdollisesta tulevasta työntekijästään.

Vartijan työ on pitkälti asiakaspalvelutyötä. Koulutuksessa panostetaan myös henkilön kohtaamiseen ja siihen liittyviin vuorovaikutustaitoihin. Opiskelusuunnitelma on pyritty rakentamaan mahdollisimman käytännön työelämää tukevaksi. Toteutuksessa ovat mukana myös yhteistyökumppaneina poliisit ja virkavapaalla olevat pelastusalan ammattilaiset.

3.1. Vartijan työn perusteet

Tämä moduuli on teoriapainotteinen perustus vartijan työhön. Siinä käsitellään yksityistä turvallisuusalaa koskevaa lainsäädäntöä ja perehdytään vartijan työtä koskeviin säännöksiin. Kokonaisuus on jaettu kymmeneen osioon. Koulutus alkaa kurssin hallinnoinnilla, jossa käydään läpi kurssin tavoite aihealueittain. Opetussisältö on määrätty sisäasiainministeriön asetuksessa vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta. (SM asetus 6.9.2002/780).

Jakson lopuksi on kirjallinen kolmiosainen koe, jossa mitataan vartijan työn perusteisiin liittyvien aihealueiden hallinta. Kokeet tulevat oppilaitokselle Alvarin Laadunvarmistuskeskukselta, joten kouluttaja ei etukäteen tiedä kokeen kysymysaiheita. Koe arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Hyväksytty suoritus ja siitä saatava todistus antaa mahdollisuuden hakea poliisilta hyväksyntää väliaikaiseksi vartijaksi. Väliaikainen vartija voi työskennellä vartiointitehtävissä neljä kuukautta kalenterivuodessa.

Yhteishankintakoulutuksessa olevat eivät vielä tässä vaiheessa hae vartijakorttia, vaan opetussuunnitelma jatkuu vartijan peruskurssilla.

3.1.1. Turvallisuuslainsäädäntö

Osiossa käsitellään yksityistä turvallisuusalaa koskeva lainsäädäntö ja sitä sääntelevät asetukset. Vartioimisliiketoiminnasta opitaan yleistietoa alasta, toiminnan luonteesta, elinkeinon luvanvaraisuudesta sekä vartioimisliikkeiden koosta ja määrästä Suomessa. Lisäksi käydään läpi keskeiset käsitteet sekä määritelmät, esimerkiksi vartioimisalueet. (LYTP 1 § - 2 §).

Luvat ja hyväksymiset osassa keskitytään vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan tehtäviin. Pykälissä käsitellään hyväksymisen antamiseen liittyvät lupa-asiat ja myöntävät viranomaiset. Myös lupaehtoien muuttaminen tulee tutuksi. (LYTP 3 § - 6 §).

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista määrittelee luvanvaraisen vartioimisliiketoiminnan velvollisuuksia. Näihin kuuluvia asioita ovat muutosilmoitukset ja toimeksiantosopimukset. Muutosilmoitukset koskevat muun muassa liikkeen toimipaikkaan ja toiminnan laajuuteen sisältäviä seikkoja. Toimeksiantosopimus määrittelee vartioimisliikkeen ja asiakkaan välille tehtävän kirjallisen sopimuksen laatimista ja säilyttämistä koskevia asioita. (LYTP 7 § - 8 §).

Tässä osiossa on mukana kielto vastaanottaa toimeksiantoa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä. Se kuuluu poliisin tehtäviin Suomessa. Tämä ei kuitenkaan estä vartioimisliikkeitä vastaanottamasta järjestyslain mukaisia järjestyksenvalvontatehtäviä, joita saa suorittaa kauppakeskuksissa, liikenneasemilla ja joukkoliikennevälineissä. Turvatarkastuksista lentoliikenteessä ja tuomioistuimissa säädetään erikseen.

Poliisin, rajavartiolaitoksen tai tullilaitoksen henkilöstöön kuuluva ei saa osallistua vartioimisliiketoimintaan. Myös vartioimistehtävien suorittaminen ansiotarkoituksessa on kielletty. Tämä pykälä perustellaan pitkälti toimivaltuuskysymyksellä. Vartioimisliikkeitä koskevassa velvollisuusosassa annetaan määräykset myös vartioimistehtävissä noudatettavien yleisten periaatteiden, toimenpiteen perusteen ilmoittamisen ja salassapitovelvollisuuden suhteen. Vastaavaa hoitajaa, vartioimistehtävien suorittamista, tapahtumailmoituksia, henkilöstö- ja työvuorotiedostoja, toimintaohjeita sekä vuosi-ilmoituksia koskevat määräykset opiskellaan huolella, koska ne vaikuttavat varsinaiseen vartijan kenttätööhön. (LYTP 9 § - 19 §, 45 §).

Vartioimisliiketoiminta on luvanvaraista. Luvan myöntää ja liiketoimintaa valvoo sisäasianministeriön alainen Poliisihallitus. Valvontaa koskevassa osassa käydään läpi muun muassa lupien ja hyväksymisten peruuttaminen ja rangaistussäännökset. Myös turvallisuusalan koulutukseen ja ammattitutkintoihin tutustutaan.

3.1.2. Vartiointi

Aihe on jaettu kolmeen ryhmään: omaisuuden suojaamistapoihin, vartioimismuotoihin ja – tehtäviin sekä asiakirjoihin, joita vartija tarvitsee työssään kentällä. Tässä isona apuna on riskilähtöisen ajattelutavan omaksuminen. Opiskelijat hyödyntävät opinnoissaan yritysturvallisuuden eri muotoja soveltaen niitä muun muassa vartiointikierroksilla.

Omaisuuden suojaamistavat käsittelevät rakenteellista ja teknistä suojausta, vartiointia sekä edellisten yhdistelmää. Rakenteellisessa suojaamisessa perehdytään niihin eri keinoihin, millä saavutetaan tarkoituksenmukainen taso kohteen suojaamisessa. Suojaus on jaettu neljään eri luokkaan.

Uloimmaisen suojaustason muodostaa kehä. Se koostuu aidasta, porteista, liikennejärjestelyistä ja valaistuksesta. Teknisessä valvonnassa apuna käytetään esimerkiksi kameroita sekä erilaisia aita-ilmaita. Seuraavan suojaustason muodostaa kuori. Siihen kuuluvat rakennuksen ulkoseinät, katto, ovet, ikkunat ja muut luukut. Teknisiä valvontavälineitä ovat muun muassa erilaiset lasirikkoilmaitimet ja magneettikoskettimet. Kolmannen suojaustason muodostaa tilavalvonta. Tämä käsittää rakennuksen sisätilat. Teknisessä valvonnassa hyödynnetään erilaisia liiketunnistimia, esimerkiksi infrapunailmaisimia ja mikroaaltotutkia. Neljäs taso on kohdesuojaus. Kohde voi olla esimerkiksi kassakaappi, taulu tai henkilö. Teknisiä välineitä valvonnassa ovat muun muassa erilaiset seismiset ilmaisimet ja ryöstöpainikkeet.

Jotta rakenteellinen suojaus siihen yhdistettävänä teknisten valvontavälineiden kanssa olisi tarkoituksenmukainen, tarvitaan myös manuaalista eli henkilön tekemää valvontaa. Toimiva yhdistelmä on, kun tieto esimerkiksi luvattomasta tunkeutumisesta alueelle tulee aikaisessa vaiheessa kehäsuojausten yhteydessä. Hälytystieto ohjautuu vartioimisliikkeen hälytyskeskukseen, joka välittää sen vartijalle. Tarvittaessa hälytyskeskus voi toimia operatiivisena johtajana. Ammattitaitoinen vartija toimii tilanteessa huomioiden toimeksiantajan vahinkojen minimoimisen.

3.1.3. Vartijan toiminta

Tässä osiossa paneudutaan vartijan käyttäytymiseen ja suhtautumiseen, vartiointivarusteisiin, vartijan toimivaltuuksiin, perus- ja ihmisoikeuksiin ja vartijan toimintaan niihin liittyen sekä vartijan oikeudelliseen asemaan.

Vartijan käyttäytymisessä ja suhtautumisessa tarkastellaan muun muassa vartioimistehtävissä noudatettavia yleisiä periaatteita, salassapitovelvollisuutta, oman käytöksen merkitystä sekä vartijan etiikkaa ja työmoraalia. Tärkeän osan muodostaa vartijan peruskäyttäytyminen ja toimiminen väkivalta-, ongelma- ja uhkatilanteissa.

Vartiointivarusteet, niiden mukana pitämistä ja käyttöä opiskeltaessa perehdytään vartioimistyössä tarvittavien viesti-, kuljetus- ja muiden välineiden toimintaperiaatteisiin ja käyttöön. Myös vartijan asuun, kohteiden avaimiin, suojausvälineisiin ja koiran käyttöä koskeviin säännöksiin liittyvät pykälät tulevat tutuiksi.

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista määrittää vartijan toimivaltuudet. Ne ovat: pääsyn estäminen, poistaminen, kiinniottaminen, omaisuuden takaisin ottaminen, voimankäyttö, hätävarjelu, pakkotila ja turvallisuustarkastus. Jos poistettava, kiinni otettava tai turvallisuustarkastuksen kohteeksi joutunut henkilö tekee vastarintaa, on vartijalla oikeus käyttää tarvittavia voimakeinoja, kun otetaan huomioon kokonaistilanne.

Perus- ja ihmisoikeuksien ja vartijan toiminta niihin liittyen on yhtenä peruskulmakivenä opetuksessa. Koulutuksessa tähdennetään, että aina kun vartija joutuu puuttumaan perustuslaissa oleviin ihmisten perusoikeuksiin, on tehtävän suorittamiseen tultava perusteet lainsäädännöstä.

Opetuksessa käydään läpi myös vartijan oikeudellinen asema. Tähän liittyy rikosoikeudellinen suoja, järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen tai väkivaltilanteessa väkivaltainen vastustaminen tai pahoinpitely. Vartijaa koskevat rangaistussäännökset opetellaan myös. Tyypillisin niistä on vartioimisliikerikkomus, jonka rangaistus on sakkoa.

3.1.4. Poliisitoiminta ja siihen liittyvät vartijan tehtävät

Poliisilain pykäliin perehdytään poliisin tehtäviä koskevassa osassa. Vartijan työn kannalta on tärkeää tuntea muun muassa yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen, rikosten ennalta estämiseen, selvittämiseen ja syyteharkintaan saattamisen perusteet.

Rikospaikkatutkintaan ja sen turvaamistoimenpiteisiin paneudutaan harjoittelemalla hälytysten tekemistä, paikan eristämistä, jälkien suojaamista sekä havaintojen kirjaamista. Näissä korostuu yhteistyö poliisin kanssa.

3.1.5. Ennaltaehkäisy ja vartijan toiminta vahinkotilanteessa

Painopistealueena tässä on pelastustoimintaan liittyvät eri tekijät. Osiossa käydään läpi vartijan toiminta paloa ennaltaehkäisevässä työssä ja palotilanteissa. Tässä korostuu tilannearvion tekeminen, alkutoimenpiteet esimerkiksi alkusammutusvälineitä käyttämällä, hälyttäminen ja opastaminen.

Opiskelijat perehtyvät myös erilaisten paloilmoitinkeskusten toimintaan sekä niihin liittyviin ilmaisimiin. Eri tarkoituksia varten olevat alkusammutinvälineet ovat myös opeteltavien asioiden joukossa.

3.1.6. Työturvallisuus ja työsuhde

Työturvallisuuslaista perehdytään keskeisiin kohtiin. Näitä ovat muun muassa vartijan työhön liittyvät työsuojeluriskit. Työturvallisuusosiossa käsitellään niihin varautumista sekä eri vartiointikohteisiin liittyviä vaaratekijöitä. Yleisimpiä tapaturmia vartijoille ovat liukastumisesta tai kaatumisesta johtuvat loukkaantumiset. Opiskelijoita ohjeistetaan esimerkiksi kunnollisten jalkineiden hankkimisessa.

Vartiointialaa koskeva työehtosopimuksen läpikäynti kuuluu myös opetussuunnitelmaan. Sen yhteydessä käsitellään vartijan ja työnantajan välisiä sopimusasioita sekä toimeksiantajaan liittyviä seikkoja. Monet alalle tulevat ovat nuoria ihmisiä eikä heillä välttämättä ole kokemusta ja tietoa näihin liittyvistä seikoista, jolloin näiden asioiden huolellinen läpikäynti on tärkeää.

3.1.7. Hätäensiapu

Vartija voi työssään joutua erilaisiin ensiapua vaativiin tilanteisiin. Siksi on tärkeää opetella toimintamalleja näitä tilanteita varten. Hätäensiapu käsittää toiminnan tapahtumapaikalla, potilaan tutkimiseen ja tajuttoman potilaan hoitoon liittyviä tehtäviä. Peruselvytys, verenvuoto ja sairaskohtausten vaatimat toimintamallit tulee hallita myös paineen alla.

Tyypillisimpiä esimerkkejä kentän tehtävistä ovat myymäläturvallisuuden parista, jossa myymälässä asioiva vanhempi henkilö saa sairaskohtauksen. Tällöin sivulliset usein pyytävät vartijaa paikalle ja hänen on ryhdyttävä tilanteen mukaisiin toimenpiteisiin sekä hälytettävä ensihoitoyksikkö paikalle.

3.1.8. Hätävarjelu ja voimankäyttö

Sisäasianministeriön asetuksessa 781/2002 määritellään vartijan erityinen voimankäyttökoulutus sekä siihen liittyvän erillisen kokeen sisältö.

Voimankäyttökoulutuksessa käydään läpi sekä teoriassa, että käytännön harjoituksissa voimankäytön oikeudellinen perusta, väistäminen ja torjuntaotteet. Harjoiteltavia asioita ovat myös otteesta vapautumisen eri tekniikat, erilaiset kuljetusotteet ja käsirautojen sekä patukan käyttöön liittyvät asiat.

3.2. Vartijan peruskurssi

Vartijan peruskurssi on jatko-osa vartijan peruskoulutuksessa vartijan työn perusteet -moduulin hyväksytysti suorittamisen jälkeen. Tässä syvennetään perustietoja ja taitoja lisäämällä koulutuksessa käytännön harjoituksia. Uusina osina tulevat mukaan turvallisuustekniikka ja perusteet järjestyksenvalvojatehtävistä.

Kurssin lopuksi pidetään kirjallinen koe, jonka maksimi kestoaika on 90 minuuttia. Koe tilataan Alvarista ja se arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Kokeen hyväksytysti suorittanut saa todistuksen, jonka perusteella voi hakea kotikunnan poliisilta hyväksyntää vartijaksi. Hyväksynnän saanut henkilö saa vartijakortin ja voi hakeutua alalle töihin.

3.2.1. Turvallisuusalaa sekä vartijan toimivaltuuksia ja velvollisuuksia koskeva lainsäädäntö

Tämä osio on kertausta väliaikaisen vartijan koulutuksesta. Siinä käydään läpi yksityistä turvallisuusalaa, yritysturvallisuutta ja vartijan toimivaltuuksia sääntelevien lakien ja asetusten keskeinen sisältö.

Tämä toteutettiin yhteishankintakoulutuksen kanssa pienryhmätehtävien avulla. Jokainen ryhmistä sai kaksi ennalta määriteltyä aihealuetta tehtäväksi ja niistä piti poimia keskeiset seikat. Lopuksi ryhmät esittivät omat alueensa toisille ryhmille. Tarvittaessa muut ryhmät täydensivät puuttuvia asioita.

3.2.2. Laki järjestyksenvalvojista sekä kokoontumislaki

Vartijan peruskurssin opetusaiheisiin kuuluu myös osia järjestyksenvalvontaa koskevasta lainsäädännöstä. Laki järjestyksenvalvojista määrittää järjestyksenvalvojan tehtävät, hyväksymisen, tunnusmerkit ja toimivaltuudet. Opiskelijat perehtyvät myös järjestyslain alaisen järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Kokoontumislain alaiset, yleinen kokous ja yleisötilaisuus, sekä niihin liittyvät järjestyksenvalvojan tehtävät kuuluvat myös opetussuunnitelmaan.

3.2.3. Vartijan toiminta ja tilannehallinta

Väliaikaisen vartijan koulutuksen yhteydessä on käyty jo läpi teoriassa erilaisia asiakastilanteita, eettisiä ryhmiä, sanatonta viestintää sekä psykologista näkökulmaa sisältäviä vartijan tehtäviin liittyviä asioita.

Vartijan peruskurssin yhtenä laajimmista kokonaisuuksista tässä syvennetään tietoa käytännön harjoitusten avulla painottuen ongelmatilanteiden hallintaan. Käytännön case-harjoituksissa luodaan esimerkiksi erilaisia asiakaspalvelutilanteita, joissa vartijan pitää rauhoitella toimeksiantokohteeseen saapunutta kiihtynyttä asiakasta. Opiskelijat harjoittelevat myös myymäläturvallisuudessa eteen tulevia tilanteita, muun muassa tuotesuojaporttien hälytyksiä, niiden syyn selvittämistä ja asiakkaan kohtaamista näissä tilanteissa. Rastiharjoitusten yhtenä tavoitteena on luoda opiskelijalle toimintamalleja henkilöiden kohtaamiseen, oli kyseessä sitten asiakas, jonka kohdalla tuotesuojaportti antaa virrehälytyksen tai mahdollinen rikoksentekijä.

3.2.4. Turvallisuustekniikka

Vartijan käytännön työtehtävissä iso osa liittyy teknisiin valvontalaitteisiin.

Turvallisuustekniikkaosion tavoitteena on antaa perustiedot ja – taidot erilaisten valvontakohteiden rakenteellisesta turvallisuudesta, rikosilmoitinjärjestelmistä sekä kamera- ja kulunvalvontalaitteista. Myös kiinteistön turvallisuuteen liittyvät talotekniset LVIS ja prosessihäiriöhälytykset käydään läpi.

Opiskelijoilla on mahdollisuus tutustua erilaisiin rikosilmoitinjärjestelmiin sekä kamera- ja kulunvalvontalaitteisiin koululle rakennettujen järjestelmien toimintaan perehtymällä. Myös tässä osiossa hyödynnetään käytännön rastiharjoituksia.

3.2.5. Palo- ja pelastustoiminta

Suomen Finanssialan Keskusliiton ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön hyväksymä tulitöiden turvallisuuskoulutus käydään tämän osion yhteydessä. Yhdessä väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvän ennaltaehkäisyyn ja vartijan toimintaan vahinkotilanteessa liittyvän opetusaiheen suorittamisen kanssa, tämä antaa tulityökorttiin oikeuttavan tulityötutkinnon.

Vartioimisliikkeillä on toimeksiantokohteina yrityksiä, joissa tehdään tulitöiden alle kuuluvia töitä. Näissä kohteissa työskenteleviltä vartijoilta edellytetään usein tulityökortin voimassaoloa. Yhteishankintakoulutuksessa olevat opiskelijat saavat myös tulityökortin tämän osion hyväksytysti suorittamisen jälkeen.

3.2.6. Voimankäyttövälineet ja niiden käyttö

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista määrittää vartijan voimankäyttövälineiksi käsiraudat, vinyylipatukan, kaasusumuttimen, teleskooppipatukan sekä ampuma-aseen. Näistä erityisen voimankäyttövälinekoulutuksen vaativat kaasusumutin, teleskooppipatukka ja ampuma-ase. Aseen osalta on myös määrätty tarkoin ne vartioimistehtävät, joissa sitä voi lain mukaan kantaa. Lisäksi kaikkien voimankäyttövälineiden kantamisesta päättää vartioimisliikkeen vastaava hoitaja toimeksiantokohtaisesti.

Vartijan peruskurssilla voimankäyttövälineiden käyttöä harjoitellaan käytännön harjoituksissa. Yhteishankintakoulutuksen opetussuunnitelma sisältää erityiskoulutuksen kaasusumuttimeen.

3.2.7. Ensiapu

Tässä kerrataan väliaikaisen vartijan koulutukseen sisältyvän hätäensiapuun liittyvät opetusaiheet. Lisäksi paneudutaan syvemmin päin ja kasvojen vammoihin, murtumiin ja nivelvammoihin. Koulutuksen lopuksi on kurssikoe näyttötehtävänä.

Vartijan peruskurssin yhteydessä jatkuva ensiapuosio yhdistettynä VTP:n hätäensiapuun vastaa Suomen Punaisen Ristin ensiapu I – kurssin sisältöä. Yhteishankintakoulutuksen opiskelijat saavat EA I kortin osoituksena hyväksytystä suorituksesta.

4. JÄRJESTYKSENVALVONTA

Opiskelusuunnitelma sisältää järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen. Myös tätä koulutusta säätelee sisäasianministeriön 15.12.2009 vahvistama koulutusaineisto, jonka mukaan opetus on pääsääntöisesti luentomuotoista. Koulutus koostuu muun muassa järjestyksenvalvojan toimialueista, oikeuksista ja velvollisuuksista, tehtävistä sekä käytännön harjoituksista.

Toimialueita ovat kokoontumislain alaiset yleiset kokoukset ja yleisötilaisuudet. Majoitus ja ravitsemisliikkeissä työskenteleviä järjestyksenvalvoja sääntelee myös laki majoitus ja ravitsemisliikkeistä. Leirintäalueita ja niissä toimimista säädetään ulkoilulaissa. Matkustusaluksissa on voimassa merimieslaki. Järjestyslain alainen järjestyksenvalvoja työskentelee kauppakeskuksissa, liikenneasemilla ja joukkoliikennevälineissä. Kaikissa näissä viidessä laissa ja niiden alaisissa toimialueissa on eroavaisuuksia järjestyksenvalvojan oikeuksien ja velvollisuuksien suhteen. Vielä kun vartijan ja järjestyksenvalvojan toimivaltuudet eroavat toisistaan, on opiskelijoilla haasteena sisäistää nämä eri tehtävät toisistaan.

Apuna toimivaltuuksien sisäistämiseksi ovat käytännön harjoitukset. Niissä harjoitellaan eri toimialueilla eteen tulevia tehtäviä. Tehdään esimerkiksi sisääntulo-, kiinniotto- ja säilöönpanotarkastuksia. Harjoitukset sisältävät myös erilaisten henkilöiden kohtaamista, käskytystä sekä tarvittavien voimakeinojen käyttöä.

5. KORTTIKOULUTUKSET

Tässä koulutuksessa sovimme yhteistyöyritysten kanssa, että opiskelijat suorittavat ensiapu 1, työturvallisuus- ja tulityökortit. Vartijan peruskurssin yhteydessä tulee opetussuunnitelman mukana näistä jo EA 1 sekä tulityökortti. Näistä molemmista oppilaitoksesamme on mahdollisuus saada kokemusta käytännön pelastustehtävissä toimineiden kouluttajien ohjaamana.

Työturvallisuuskortti tarvitaan nykyään jo miltei jokaisessa toimeksiantokohteessa. Vartioimisliikkeet ovatkin hyvällä esimerkillä huolehtineet henkilökuntansa kouluttamisesta. Tämän korttikoulutuksen vetäjänä oppilaitoksesamme toimii siihen lisenssin saanut opettaja.

6. KAASUSUMUTINKOULUTUS

Vartijan voimankäyttövälineistä sovimme vartioimisliikkeiden kanssa erityiskoulutuksen kaasusumuttimeen. Kenttätehtävissä nykyään käytetään OC-kaasua, jonka vaikuttavana aineena on capsicum-paprikasta tehty uute. Välineen etuna on, että tiettyjä mausteallergioita lukuun ottamatta, sen kohdehenkilölle aiheuttamat vaikutukset eivät tuota vakavaa vahinkoa hänelle.

OC-kaasu vaikuttaa motoriikkaan, ylempiin hengityselimiin, silmiin, limakalvoihin ja ihoon. Muistisääntönä käytetään koulutuksessa niin sanottua MYSLI-sääntöä. Aineen vaikutuksesta muun muassa kohdehenkilön silmät menevät kiinni tahdosta riippumatta, ihoa kirvelee sekä alkaa erittäin voimakas limaneritys. Näiden vuoksi henkilön toimintakyky alenee ja esimerkiksi alkanut hyökkäys on mahdollista keskeyttää, koska hyökkääjä ei enää näe kohdetta.

Koulutuksen yhteydessä vartijoille koulutetaan myös tilanteen jälkeen annettava ensiapu. Välineen taktista käyttöä harjoitellaan käytännön case-harjoituksissa, joihin kuuluu myös vapaaehtoisen opiskelijan altistus ja sitä seuraavat jatkotoimenpiteet.

7. KÄYTÄNNÖN TAKTIKKAHARJOITUKSET

Opetussuunnitelma painottuu viranomaisosion jälkeen käytännön harjoituksiin. Case-harjoitukset ovat simuloituja tilanteita vartijan työstä kentällä. Tilannelavastukset on jaettu kolmeen eri näkökulmaan: asiakaspalvelutehtävät, vartiointitaktiikka sekä pelastustoiminta ja taktinen ensiapu. Kuvaan tehtävät pääpiirteittäin, koska osa aiheesta kuuluu salassa pidettävään materiaaliin.

Asiakaspalvelutehtävissä lavastetaan eri tilanteita, joita tulee vastaan esimerkiksi paikallisvartiointikohteissa. Niissä vartijan tehtäviin voi kuulua kulunvalvontaan liittyvät asiat, vieraiden vastaanotto ja kulkulupien teko sekä puhelinvaihteen hoitoa. Painopistealueita ovat vuorovaikutustaidot, kielitaito ja ongelmanratkaisukyky.

Vartiointitaktiikkaharjoituksissa harjoitellaan paikan tarkastamiseen, hälytystehtävien hoitamiseen sekä henkilön kohtaamiseen liittyviä asioita. Harjoituksissa korostuu muun muassa vartijan toimivaltuuksia koskevien lainkohtien soveltaminen käytäntöön. Apuna tässä on metafora ”virta tultava laista”. Painopistealueita ovat muun muassa työturvallisuus, viestivälineiden käyttö, käskytyks ja raportointi. Tärkeällä sijalla ovat myös asiakaspalvelutaidot.

Pelastustoiminnan ja taktisen ensiavun harjoituksissa keskitytään etupainotteiseen, ennaltaehkäisevään työskentelyyn toimeksiantokohteissa. Painopistealueita näissä harjoituksissa ovat muun muassa kokonaistilannehallinta, evakuointi ja lisäävun hälyttäminen.

Kaikissa harjoituksissa on mukana myös niin sanottua paineennostoharjoittelua, jossa opiskelijalle pyritään luomaan lähtötilanteessa tietty stressitaso. Tässä apuna ovat sykemittarit. Tarkoituksena on auttaa opiskelijaa tunnistamaan omat stressireaktiot ja silti pitää toimintakyky korkealla tasolla. Opetuksessa hyödynnetään myös videointia, joka puretaan opiskelijan kanssa harjoituksen palautteen yhteydessä.

Käytännön harjoitusten toteuttamisessa hyödynnetään soveltuvin osin vartijan työssä eteentulleiden tapausten esitutkintapöytäkirjoja ja eri tuomioistuinten päätöksiä, jotka ovat saaneet lainvoiman.

8. TYÖSSÄOPPIMINEN

Vartioimisliikkeet ovat jo opiskelijoiden valintavaiheessa nimenneet omat koulutettavansa. Opetussuunnitelmaan sisältyy yhteensä 15 opiskelijatyöpäivän mittainen työssäoppimisjakso, jonka aikana vartioimisliike perehdyttää opiskelijan vartijan työhön kentällä.

Työssäoppimisjakson lopulla pidetään palautekeskustelu, jossa kartoitetaan jaksolla eteen tulleet seikat. Keskustelun aikana arvioidaan opiskelijan tavoitteiden toteutumista. Näitä seikkoja ovat esimerkiksi työhön perehdyttämisen onnistuminen ja tehtävien monipuolisuus. Yritys antaa palautetta muun muassa opiskelijan ammatillisen tiedon osaamisesta. Tavoitteena on, että opiskelija työllistyisi rekrytointiyrityksen palvelukseen koulutuksen jälkeen.

9. PÄÄTELMÄ

Yhteishankintakoulutus oli kehittämishankkeen aiheena ajankohtainen. Koulutus on vielä käynnissä ja esimerkiksi lopullinen palaute ei ole vielä käsillä. Opiskelijoilta koulutuksen aihealueittain pyydetyistä palautteista on ensimmäinen otettu. Kaikki opiskelijat vastasivat ja yleisarvio oli, että koulutus on ollut tavoitteiden mukaista. Kehittämisasiheita tuli odotetusti voimankäyttöä koskien, sitä pitäisi olla enemmän. Tämä toivomus tulee saamaan vastinetta koulutuksen edetessä. Työvoimaviranomaisen otattama OPAL-välipalaute koulutuksen puolivälissä antoi juuri yleisarvosanan 4.3. Sanallisessa arvioissa oli pelkästään positiivista palautetta.

Jatkosuunnitelma kehittämishankkeen aiheelle on työn alla. Tavoitteena on, että koulutuksen jälkeen työllistyneet opiskelijat jatkaisivat vartijan ammattitutkinnon suorittamista oppisopimuksella.

Vartijan ammattitutkinto koostuu koulutukseen kuuluneiden viranomaisosioiden, vartijan työn perusteet ja vartijan peruskurssi, lisäksi kuudella modulilla. Näistä neljä on pakollisiin osiin kuuluvat: vartiointitoiminta turvallisuusosalalla, turvallisuustekniikka, pelastustoiminta ja uhkatilanteiden hallinta. Lisäksi opiskelija valitsee valinnaisten joukosta kaksi itseään eniten kiinnostavaa moduulia. Näitä ovat muun muassa eri vartioimismuotoihin liittyvät: paikallisvartiointi, piirivartiointi- ja hälytystehtävät, myymäläturvallisuus ja järjestyksenvalvonta.

10. LÄHDELUETTELO

Opetushallitus 2006. Vartijan ammattitutkinnon perusteet.

Sisäasiainministeriön poliisiosaston julkaisu 2003. Yksityiseen turvallisuusalaan liittyvä lainsäädäntö. Saarijärven Offset Oy.

Vuorinen, I. 2001. Tuhat tapaa opettaa. Vammala: Vammalan kirjapaino.

11. LIITTEET

Taustaselvityslomake, liite 1

Vartijan ammattitutkinnon perusteet, viranomaisosiot, liite 2

LIITE 1

Mari Viitala, puh: 044 455 8186, email: mari.viitala@winnova.fi

LAUSUNTOPYYNTÖ TURVALLISUUSALAN KOULUTUKSEEN HAKEUTUVASTA HENKILÖSTÄ

Lain yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002) 59 § nojalla

---

Oppilaitos Länsirannikon koulutus Oy WinNova / Mari Viitala

Postiosoite Satamakatu 19

(lausunto lähetetään) 26100 RAUMA

Laskutusosoite

(lasku lähetetään) Länsirannikon Koulutus Oy WinNova

Ostolaskujen käsittely

PL 309

28601 PORI

Viite on mainittava WIN-2100–132

Lausuntoa pyydetään

Sukunimi _____

Etunimet _____

Henkilötunnus _____

Osoite _____
 _____

Kotipaikka _____

Koulutus, johon haetaan vartijan peruskoulutus   vartijan ammattitutkinto
 turvallisuusalan perustutkinto   turvallisuusvalvojan
 _____ erikoisammattitutkinto

Koulutuksen ajankohta

Suostun, että minusta annetaan lausunto hakiessani turvallisuusalan koulutukseen Länsirannikon Koulutus Oy WinNovaan.

_____ 2010   _____

Paikka ja aika

Allekirjoitus

POLIISIVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Sopiva turvallisuusalan koulutukseen _____

Ei sopiva   Poliisilaitoksen leima ja allekirjoitus

Päiväys _____ . ____ 2010

Maksu _____ €

LIITE 2

Näyttötutkinnon perusteet

VARTIJAN AMMATTITUTKINTO 2006

Vartijan työn perusteet – osan suorittaminen on edellytyksenä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) mukaiseksi väliaikaiseksi vartijaksi hyväksymiselle. Henkilö, joka on suorittanut tämän osan sekä täyttää muut lainsäädännön asettamat vaatimukset, voidaan hyväksyä väliaikaiseksi vartijaksi. Vartijan työn perusteet ja vartijan peruskurssi – osien suorittaminen on edellytyksenä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) mukaiseksi vartijaksi hyväksymiselle. Henkilö, joka on suorittanut nämä osat ja täyttää muut lainsäädännön asettamat vaatimukset, voidaan hyväksyä vartijaksi.

1 § Vartijan työn perusteet

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittajalla on perustiedot vartiointialasta, vartioimisliiketoiminnasta, vartijan tehtävistä ja niiden suorittamisesta sekä vartijan oikeuksista ja velvollisuuksista. Hän tuntee lain yksityisistä turvallisuuspalveluista vartiointityön osalta ja muun vartijan tehtäviin liittyvän lainsäädännön, muun muassa työturvallisuutta, hätävarjelua, pakkotilaa, koti- ja julkisrauhan suojaa ja jokamiehen kiinniotto-oikeutta koskevat säännökset tarvittavilta osin. Hän ymmärtää ammattinsa asiakaspalveluluonteen.

Tutkinnon suorittaja tietää vartijan työhön liittyvät riskit. Hän tuntee itsesuojeluun, hätäensiapuun ja työsuhteeseen kuuluvat keskeiset asiat. Hän tuntee poliisin toiminnan periaatteet, poliisin tehtävät ja niihin liittyvät vartijan tehtävät.

Tutkinnon suorittaja osaa hahmottaa teknisten turvallisuus-/viestijärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden ja henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuuden. Hän tuntee erilaiset vartiointimuodot ja niiden erityispiirteet. Hän tuntee työssä tarvittavien asiakirjojen laadinnan ja raportoinnin periaatteet. Hän tuntee työssä tarvittavat vartiointivarusteet, muun muassa vartijakortti, asu, suoja-, viestintä- ja kuljetusvälineet sekä avaimet. Hän tuntee lisäksi voimankäyttövälineet sekä voimankäyttöön ja voimankäyttövälineisiin liittyvän lainsäädännön.

Tutkinnon suorittaja tietää vartioimistyössä noudatettavat yleiset periaatteet: oman käytöksen merkitys, toimenpiteen perusteen ilmoittaminen, salassapitovelvollisuus, hyvä asiakaspalvelu, toiminta uhka-, väkivalta- ja ongelmatilanteissa, hyvä etiikka, oma ja muiden turvallisuus, avunpyyntö omalta organisaatiolta tai viranomaisilta.

Tutkinnon suorittaja tietää erilaisten asioiden, esimerkiksi päihteiden, huumeiden, aggressiivisen tai muuten häiriintyneen käytöksen vaikutuksista ihmisten käyttäytymiseen ja sitä kautta niiden vaikutuksen omaan työturvallisuuteen ja muiden turvallisuuteen. Hän tietää, miten toimia oikein vahinko-, ongelma- ja uhkatilanteissa. Hän tietää, miten toimia tulipalo- ja onnettomuustilanteessa. Hän osaa tehdä erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset. Hän ymmärtää myös hyvän fyysisen ja henkisen kunnon sekä terveyden merkityksen turvallisuustyössä.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Sisäasianministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) liitteineen määrittelee tarkemmin tämän osan ammattitaitovaatimukset sekä arvioinnin kohteet ja yleiset kriteerit hyväksytylle suoritukselle.

Keskeistä hyväksytylle suoritukselle on, että tutkinnon suorittaja osaa hahmottaa teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden sekä henkilöiden suorittaman valvonnan kokonaisuuden. Hänellä on perustaidot vartiointialasta, vartioimisliiketoiminnasta, vartijan tehtävistä ja niiden suorittamisesta sekä vartijan oikeuksista ja velvollisuuksista. Hän tuntee erilaiset vartiointimuodot ja niiden erityispiirteet. Hän tietää vartioimistyössä noudatettavat hyvät yleiset periaatteet. Hän tuntee vaadittavan lainsäädännön siten, että osaa toimia tehtävissään lainmukaisesti. Hän tiedostaa alaan liittyviä riskejä ja tietää, miten toimia oikein ja turvallisesti vahinko-, ongelma- ja uhkatilanteissa. Hän tietää, miten toimia tulipalo- ja onnettomuustilanteessa. Hän osaa tehdä erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset.

Ammattitaidon osoittamistavat

Sisäasianministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) määrittelee tämän osan näytön suoritustavan. Näyttöön osallistuminen edellyttää myös edellä mainitun asetuksen liitteen mukaiseen koulutukseen osallistumista (väliaikaisen vartijan koulutus).

2 § Vartijan peruskurssi

Ennen tätä osaa on suoritettava Vartijan työn perusteet – osa.

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee turvallisuusalaa, yritysturvallisuutta, vartijan toimivaltuuksia sekä velvollisuuksia ja oikeudellista asemaa säätelevien lakien, asetusten ja säännösten keskeisen sisällön. Hän tietää järjestyksenvalvontaan liittyen seuraavat asiat: järjestyksenvalvojan tehtävät, järjestyksenvalvojaksi hyväksymisen, järjestyksenvalvojan tunnusmerkit ja toimivaltuudet, järjestyksenvalvojan asettamisen lainsäädännön perusteella sekä järjestyksenpidon erilaisissa tilaisuuksissa.

Tutkinnon suorittaja tuntee voimankäyttövälineet sekä voimankäyttöön ja voimankäyttövälineisiin ja hätävarjeluun liittyvän lainsäädännön. Hän osaa toimia uhka-, ongelma- ja väkivaltatilanteissa ja niiden torjunnassa hyväksyttävästi ja kokonaisarviointiin perustuen puolustettavalla tavalla ensisijaisesti sovinnollisuutta edistäen. Hän tuntee palo- ja pelastustoiminnan perusteet. Hän osaa tehdä erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset.

Tutkinnon suorittaja tuntee rakenteellisen turvallisuuden, avainturvallisuuden, paloturvallisuuden ja teknisen valvonnan perusteet. Hän tietää rikosilmoitusjärjestelmä-, kameravalvonta- ja erilaisten kulunvalvontalaitteiden yleiset toimintaperiaatteet sekä niiden käytön merkityksen vartiointityössä. Hän on suorittanut tulityökurssin sekä SPR:n ensiapu I – kurssin tai sitä sisällöltään vastaavan koulutuksen.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Sisäasianministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) liitteineen määrittelee tarkemmin tämän osan ammattitaitovaatimukset sekä arvioinnin kohteet ja yleiset kriteerit hyväksytylle suoritukselle.

Keskeistä hyväksytylle suoritukselle on, että tutkinnon suorittaja tuntee erilaisten teknisten turvallisuus-/viestintäjärjestelmien, rakenteellisen turvallisuuden sekä henkilön suorittaman valvonnan kokonaisuuden. Hän osaa vartijan työhön liittyvät perussäädökset sekä vartioinnin ja sen taktiikan perusteet ja tuntee vartioimisliikkeiden toiminnan siten, että hän suoriutuu vartijan tehtävissä. Hän hallitsee hyvät palveluperiaatteet ja osaa toimia oikein ja turvallisesti uhka-, ongelma- ja väkivaltatilanteissa. Hän tuntee palo- ja pelastustoiminnan perusteet sekä tietää järjestyksenvalvontaan liittyvät tehtävät. Hän osaa tehdä myös erilaiset hätäilmoitukset ja laatia tapahtumailmoitukset.

Ammattitaidon osoittamistavat

Sisäasianministeriön asetus vartioimisliikkeen vastaavan hoitajan ja vartijan koulutuksesta (780/2002) määrittelee tämän osan näytön suoritustavan. Näyttöön osallistuminen edellyttää myös edellä mainitun asetuksen liitteen mukaiseen koulutukseen osallistumista (vartijan koulutus).

